

3240

4. 1927

№ 41 „ԳՅՈՒՂԱՑՈՒ ԳՐԱԴԱՐԱՆ“ № 41

444

ԳՐԱՑՈՒՑԱԿ

ՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ — 1927

017.4

2-11

2010

017.4
Σ-11

47

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐԵՐԻ, ՄԻԱՑԵՔ.

№ 41 «ԳՅՈՒՂԱՑՈՒ ԳՐԱԴԱՐԱՆ» № 41

8110

(1004)
(18674)

ԳՐԱՑՈՒՑԱԿ

ՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ - 1927

2001

ԳՐԱՌԵՊԿ. № 100 (Բ). ՏԻՐԱԺ 5000. ՊԱՏՎԵՐ № 2574.
ՀԱՅՊՈԼԻԳՐԱՖԻ ԶՐԴ ՏՊԱՐԱՆ, ՅԵՐԵՎԱՆ

ՀՈԳԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

1. Գրքեր պատվիրելիս խնդրում ենք պարզ զբիլ նեղինակի յեվ գրքի անունը:
2. Մինչեվ 3 ռուբլին կարելի է ուղարկել մարկաներով:
3. Գրքերի արժեքը կանխիկ ուղարկողները ճանապարհածախս չեն վճարում:
4. Գրքերն ուղարկվում են յեվ վերադիր վճարով, արժեքի մի քառորդը ստանալուց հետո:
5. Գյուղական դպրոցներին, խրճիթ-ընթերցարաններին, արտելներին, գյուղատնտեսական կոլլեկտիվներին յեվ գյուղացիներին գրքերն ուղարկվում են 25% զեղչով:
6. Դավաններում մեր գրքերը ձեռք բերելու համար կարելի է դիմել հողբաժիններին կամ գյուղատնտեսներին:
7. Փողն ու գրքերի պատվերը պիտի ուղարկել հետևյալ հասցեյով՝

ՅԵՐԵՎԱՆ, ՀՈԳԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ.
Эривань, Издательство Наркомзема.

Erivau, République soviétique d'Arménie
„Cughatntessakan Kiauk“, Commissariat
d'Agriculture.

8. Հեղինակներն ու թարգմանիչներն իրենց աշխատությունները պիտի ուղարկեն նույն հասցեով:

6-րդ
ՏԱՐԻ

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

6-րդ
ՏԱՐԻ

== Կ Յ Ա Ն Ք ==

Ո Ր Գ Ս Ն

ՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՅԻ, ՀԱՅՋՐՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ

ՀԱՅԳՅՈՒՂԿՈՈՊԻ

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ, ԵԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՅԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ

— Ա Մ Ս Ա Գ Ի Բ —

Բաժանորդագրության պայմանները՝

Հայաստանում և ԽՍՀՄ-ում տարեկան — 5 ռ.

վեց ամիսը — 3 »

Արտասահմանում տարեկան . . . — 4 ղով.

վեց ամիսը . . . — 2 1/2 »

«Գյուղատնտեսական կյանք»-ի 1927 թվի տարեկան բաժանորդներին, վարպետ պրեմիա, արվելու է Հ Ի Ն Գ Գ Բ Գ Ո Ւ Յ Կ «Գյուղացու Գրադարան»-ի հրատարակություններին:

«Գյուղատնտ. կյանք»-ին առաջադրվում է՝

(այլ. կարգով)

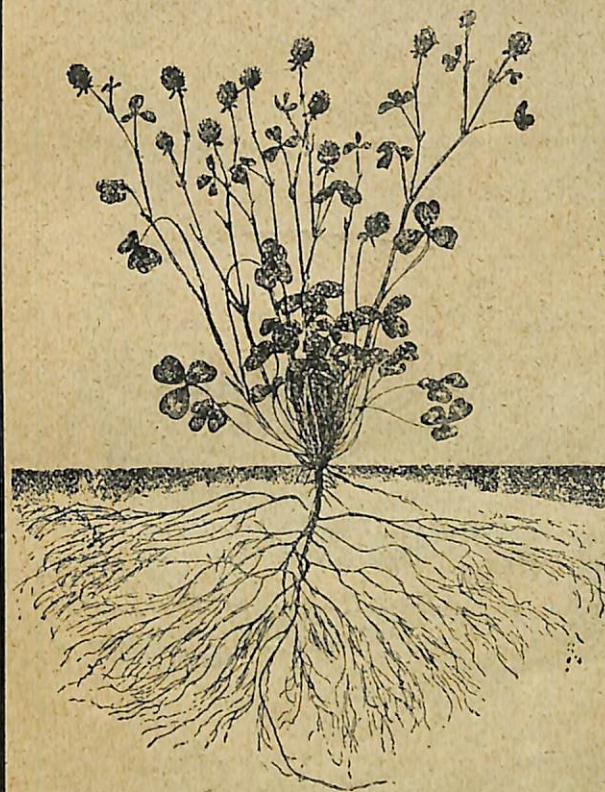
Արմավյան Ա., Աթաբեգյան Գ., Աղամալյան Գ., Ավդալբեգյան Խ., Ավետյան Ա., Աղաթյան Հ., Ալեքսանդրյան Ա., Արմենյան Ռ., Բեդեկյան Հ., Բակունց Ա., Բաղդասարյան Հ., Դալստյան Բ., Դրձեկյան Գ., Յերզնկյան Ա., Յերիցյան Խ., Զաքարյան Ա., Թադևոսյան Ա., Թորոսյան Վ., Թումանյան Մ., Թումասյան Լ., Իսահակյան Ա., Խաչատրյան Ա., Համբարձումյան Ա., Հեքիմյան Պ., Շինդյան Ի., Մանուկյան Մ., Խանզադյան Մ., Կարինյան Ա., Կամսարական Ս., Մեղրոնյան Ա., Մարգարյան Ա., Մելիք-Շահնազարյան Կ., Մեհրաբյան Ա., Մելիք, Շադունց Ա., Պողոսյան Հ., Սաֆարյան Ռ., Վարդ-Կամսար, Վերմիլյան Բ., Վերմիլյան Մ., Տեր-Պողոսյան Ա., Տեր-Ներսիսյան Ի., Փիրումյան Հ., Բալանթարյան Պ., Բարամյան Ա., և ուրիշները:

№ 7

Հ. ՓԻՐՈՒՄՅԱՆ

ԽՈՏԱԲՈՒՅՍԵՐԸ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ՅԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ

ԵՂ 28, գինը՝ 10 կոպ.

Խոտաբույսերը և նրանց մշակութային յեղանակները (յերեքնուկ, առվույթ, կորնզան). — Հասկալոր խոտեր (սիգ խոտ, կորթում):

Կարելի է առնել, վոր առանց խոտացանության չի կարելի ունենալ արգունավետ անասնապահություն յեվ կարնասնեսություն:

Իսկ այս գլըքույկը պատմում է խոտացանության մասին:

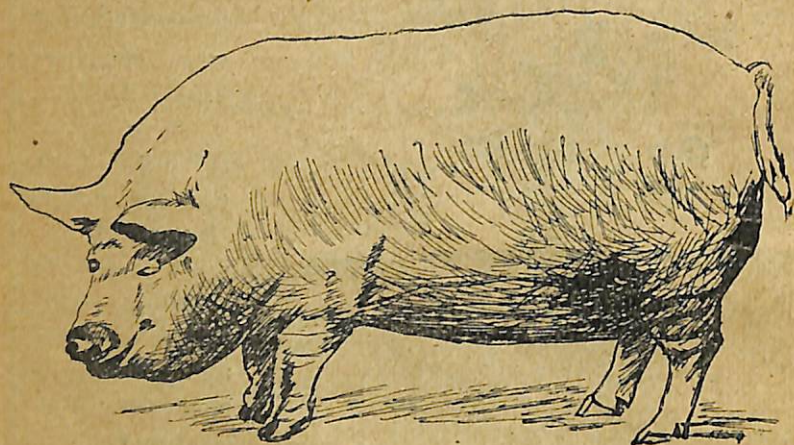
№ 21

Ն. ԽԱՆՍՈՒՆ

ՈՒՂԵՅՈՒՅՑ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԽՈՉԱՐՈՒԾՈՒԹՅԱՆ

ԵՋ 32, գինը՝ 15 կոպ.

Այս գրքույկի մեջ ասված է, թե ինչ առավելություններ ունի խոզ պահելը, ինչպես պիտի խոզին կերակրել, ինչպես պիտի խնամել ծանրած մերուսին, ինչպես կերակրել մորը և խոճկորներին, ինչ պիտի տալ խոզին ավելի շատ ոգուտ ստանալու համար, ինչով են հիվանդանում խոզերը և ինչպես կարելի է նրանց բժշկել:

№ 5

Հ. ՓԻՐՈՒՄՅԱՆ ՅԵՎ Ա. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ԻՆՉՈՒ ԶԵՌՆՏՈՒ Ե ԳՈՐԾԱՐԱՆՈՒՄ ՅՈՒՂ ՅԵՎ ՇՎԵՅՑԱՐԱ-
ԿԱԿ ՊԱՆԻՐ ՊԱՏՐԱՍՏԵԼԸ

ԵՋ 14, գինը՝ 3 կոպ.

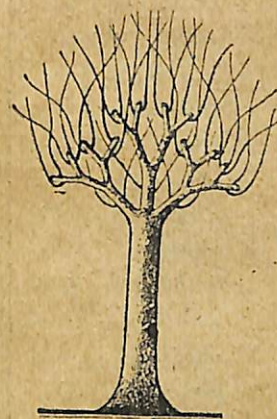
— Վոռովհեսեվ ալդ ձեզով մի կովից ստացած յեկամուսը ամենաբիշը յերկու անգամ ավել է մեր սովորական ձեզից: Գրքույկի մեջ բերած հաշիվները զրաւն ապացույց են:

№ 8

Պ. ՀԵՔԻՍՅԱՆ

ԹԹԵՆՈՒ ՄՇԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԵՋ 24, գինը՝ 10 կոպ.

Թթենու նշանակությունը անտե-
սության մեջ. — Թթենու բաղամասնելը.
— Վորտեղ և ինչպես տնկել թթենին.
— Պատվաստելը. — Ինչպես հոգել
(կտրել). թթենին. — Թթենու արմա-
տի փառության հիվանդությունը. —
Ընդհանուր գիտելիքներ:

№ 9

Պ. ՀԵՔԻՍՅԱՆ

ՇԵՐԱՄԻ ՎՈՐԴԸ ՅԵՎ ՆՐԱ ԽՆԱՄԻՐԸ

ԵՋ 24, գինը՝ 10 կոպ.

Շերամատուն. — Ախտահանություն. — Ինչպես տաքացնել
շերամատունը. — Շերամի հունդը (սերմը). — Ինչպես զարթեցնել
հունդը. — Շերամի պահելու յեղանակը. — Ինչ պիտի անել առա-
ջին շրջանում. — Ինչ պիտի անել յերկրորդ, յերրորդ, չորրորդ
և հինգերորդ շրջանում. — Ցախ բարձրանալը (շախ գնալը). —
Շերամի հիվանդությունները. — Ընդհանուր գիտելիքներ:

Այս յերկու գրքույկներն էլ անհրաժեշտ են բոլոր շերա-
մապահներին:

№ 33

Ի. ՏԵՐ-ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ

ՊՏՂԱՏՈՒ ԾԱՌԵՐԻ ՎՆԱՍՍԱՏՈՒՆԵՐՆ ՈՒ ՀԻՎԱՆԴՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Եջ 50, գինը՝ 25 կոպ.

Պտղատու ծա-
ռերի փնասա-
տուններն ու
հիվանդություն-
ները. — Խնձո-
րենու ցեցը կամ
թրթուրը. — Խն-
ձորենու ծաղ-
կակերը. — Պըտ-
ղակերը. — Կեղե-
վակերը. — Տա-
րազույց մե-
տաքսագործ. —

Ողակավոր մե-
տաքսագործ. — Լվիճներ կամ ծառի խնձեր. — Մակախի հիվանդու-
թյուններ. — Բժշկական ինչ աշխատանք և յե՛րբ պիտի կատա-
րել այգում:

№ 19

Ռ. ԱՐՄԵՆՅԱՆ

ԽՈՇՈՐ ՅԵՂՁՈՒՐԱՎՈՐ ԱՆԱՍՈՒՆԵՐԻ ԺԱՆՏԱԽՏԸ

Եջ 23, գինը՝ 15 կոպ.

Ի՞նչ և խոշոր յեղձյուրավոր անասունների ժանտախտը. —
Ժանտախտի պատմությունը. — Պատճառած փնասներն ու տա-
րածումը. — Ժանտախտի վիրուսի գտնված տեղը և անասուն-
ների վարակումը. — Վարակվող անասունները. — Կորուստի չա-
փը. — Հիվանդության նշանները. — Բժշկություն. — Հակածան-
տախտային շիճուկը. — Շիճուկի ազդեցությունը. — Պատվաս-
տում. — Կարանտինային հսկողությունը. — Ի՞նչ պետք է անել
մինչև անասնաբույժի գալը. — Վարակված գոմերի և այլ վայ-
րերի ախտահանումը:

№ 26

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Եջ 21, գինը՝ 15 կոպ.

ԸՅԿ. Լուկաճի արտասանած ճառը Անդրկովկասի Կենտ-
գործկոմի 3-րդ գումարման 1926 թ. Ֆեբրուարի կայացած
2-րդ նստաշրջանում:

Ընկ. Լուկաճիի նկարով:

№ 4

Ս. ՇԱԴՈՒՆՑ

ՄԵՐ ԱՆԵԼԻՔՆԵՐԸ

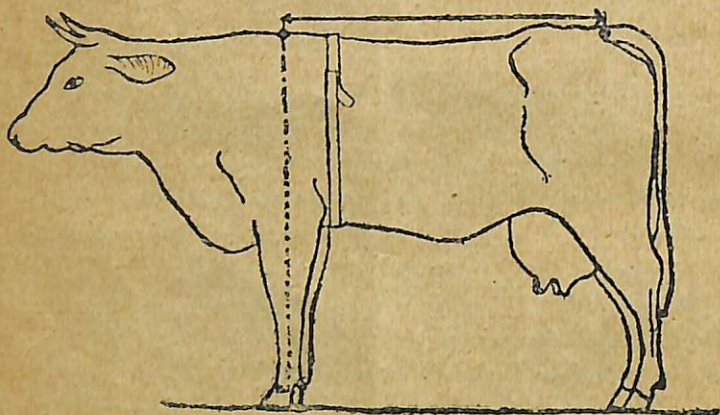
Եջ 47, գինը՝ 20 կոպ.

Վարկային քաղաքականություն. — Գյուղատնտեսական կո-
ոպերացիա. — Գյուղատնտեսությունը քաղաքային արդյունա-
բերությունից հեռարան. — Հողաշինարարություն. — Հողաշինարա-
րությունից հիմնական սկզբունքները պահպանված են. — Արտա-
տեղիների հարցը. — Ձմեռանոցների հարցը. — Գյուղատնտեսու-
թյան վիճակը. — Բամբակագործություն. — Գյուղատնտեսու-
թյան կենդանի ինվենտարի ապահովությունը. — Մեռյալ ին-
վենտարի ապահովությունը. — Ոգնություն սերմավարկով. —
Հերթական լողունը գյուղատնտեսությունում ասպարիզում. —
Մեխիորատիվ աշխատանքներ. — Անասնապահություն. — Պայքար
համաճարակի դեմ. — Ջիւրուծություն և ջրերուծություն. —
Շրջանացում. — Շերամապահություն. — Մեղվապահություն. —
Անտառների դրությունը և մեր հերթական խնդիրները. —
Խորհ. տնտեսությունները և նրանց դերը գյուղատնտեսու-
թյան մեջ. — Գյուղատնտեսությունը պիտի յենթարկվի ժողովր-
դական տնտեսությունից միասնականություն:

ԿԱԹՆԱՏՈՒ ԿՈՎԻ ԿԵՐԱԿՐՈՒՄԸ

ԵՂ 50, գինը՝ 30 կոպ.:

Յերկու խոտք.—Ինչպէս քիչ կաթ ու արդյունք են տալիս մեր կովերը.—Ինչպէս են վերցնում, վոր անասունները կերի պահանջ ունեն.—Ինչ փոփոխություն ե կատարվում կովի մեջ նրա ցամաքած ե կաթնատվության ժամանակ.—Կերի ինչ պահանջ ունի կովը զանազան ժամանակներում.—Կերի տեսակների տարբերությունն ըստ նրանց բաղադրության ե սննդարարության.—Տնտեսության մեջ ինչպէս գնահատել կերերն ըստ նրանց սննդարարական արժեքի.—Կերի չափերը.—Ինչպէս կազմել կերաբաժինը.—Կերաբաժնի որինակներ.—Կերակրելու կարգը.—Զուր տալը.—Գոմն ու խնամելը.—Ամառը կերակրելն ու արոտատելին:

«Շատ քչերին ե հաջողվում մի փոքրիկ բրդյուրով տալ գյուղատնտեսական այնքան գիտելիք, ինչքան հաջողվել ե հեղինակին: Այս գրքույկը ընթերցանության շատ հարմար նյութ ե վոչ միայն գյուղացու, այլ ե մեր տեղական ազրոտաշատավորների համար:

«Գ. Կ» № 5

ՀՈՂԱՅԻՆ ՈՐԵՆՍԴԻՐԲԸ, ԲԱՅԱՏՐԱԿԱՆ ՀԱՐՅ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐՈՎ

ԵՂ 81, գինը՝ 40 կոպ.:

Մասն. Ա.—Աշխատավորական հողագտագործություն:

Հիմնական սկզբունքներ.—Հողի աշխատավորական վարձակալություն.—Ոժանդակ վարձու աշխատանքն աշխատավորական հողագտագործական տնտեսությունների մեջ.—Հողային հասարակություն.—Ծուխ (աշխատավորական հողագործական տնտեսություն).—Աշխատավորական հողագտագործման կարգերը.—Համայնական կարգով հողագտագործումն ունեցող հասարակությունների հողերի վերաբաժանություն.—Տնտեսղեր ե մարզագետներ.—Հողերի գատումը.—Աշխատավորական ոգտագործման հողերի հաստատությունն ու կարգավորումը:

Սպառված լինելու պահանջով լույս ե տեսնելու գրքի լեկտուրի յեվ վերամշակված հրատարակությունը:

№ 34

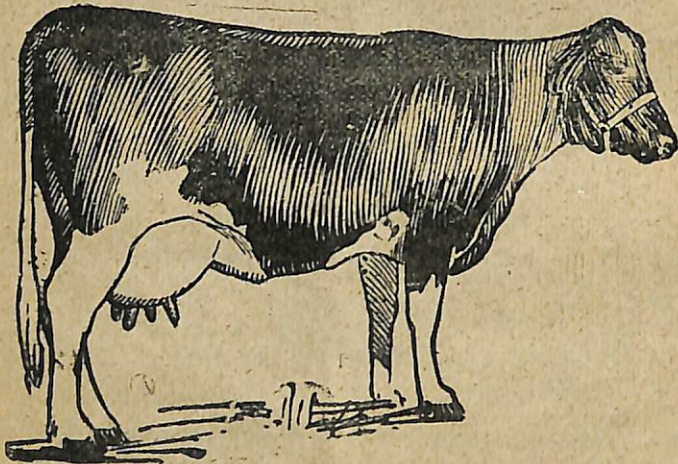
ԳՅՈՒՂԻ ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԵՂ 56, գինը՝ 20 կոպ.:

Յերկու խոտք.—Հողը պետական ե.—Հողը տրվում ե աշխատավորին.—Գյուղացիք պետք ե բարեկարգեն իրենց հողերը.—Հողի իրավունքի ու սահմանների վեճեր.—Բնակավայրերի անբարեկարգություն.—Հողացրվածություն.—Ջրի ե ճանապարհների պակասություն.—Անկանոն սահմաններ ե անհարմար հողեր.—Հողերի հեռավորություն ե հանդի մեծություն.—Անկանոն հողաբաժանություն.—Հողաշինարարություն.—Ինչպէս սկսել հողաշինարարությունը:

ԿԱԹՆԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ

Պատկերազարդ, էջ 174, գինը, 1 ր. 50 կոպ.։
Կովի կաթի բաղադրությունը.—Նորմալ կաթի հատկու-
թյունները.—Դալ.—Կուրծը և կաթի գոյանալը.—Ի՞նչ պայման-
ներ են ազդում կաթի քանակի և վորակի վրա.—Կթելը.—
Ի՞նչ են բաղադրանքները և ի՞նչ դեր են կատարում կաթնա-
տնտեսության մեջ.—Մաքուր կաթ ստանալու միջոցները.—
Կաթ քամելն ու քամիչները.—Ի՞նչ տեսակ ամաններ պիտի
գործադրել կաթնատնտեսության կարիքների համար.—Աման-
ների լվանալը.—Կաթի կշռելն ու չափելը.—Կաթի պաղպեղելն
ու տաքացնելը.—Տաշտը և սերգատը.—Կարագը և նրա պատ-
րաստելու ձևերը.—Կարագի մյուս տեսակները.—Ձանազան
կաթնամթերքներ.—Կաթի հետազոտությունը։

«Հեղինակը նպատակ է դրել կազմել կաթնատնտեսության
գործնական և մատչելի մի ձեռնարկ, նկատի ունենալով այն,
վոր մեր լեռնային գավառներում կաթնատնտեսությունը հետզ-
հետե կարևոր տեղ է բռնում։

«...Այս ձեռնարկը վուչ միայն ընթերցանության գիրք է
և ոժանդակ ուղեցույց մեր կաթնարտեղների և գրագետ անաս-
նապահների համար, այլև դասագիրք՝ գյուղատնտեսական տար-
րական դպրոցների համար, վորոնք ամենից շատ կարիք ու-
նեն նման գործնական ձեռնարկների»։ «Գ. Կ.» № 7

ՈՒՂԵՅՈՒՅՑ ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԻ

Եջ 102, գինը՝ 50 կոպ.։

Անտառային Որենագրիք.—Հրահանգներ անտառային տե-
սուհիներին.—Հրահանգներ անտառային պահախմբին.—Հրա-
հանգներ անտառային կողմնարդյունքների ոգտագործման
մասին.—Կանոններ Հ. Խ. Ս. Հանրապետության անտառնե-
րում մեղվանոցներին հողամասեր հատկացնելու մասին.—Կա-
նոններ վորսի, նրա ձևերի և ժամանակամիջոցի.—Դեկրետ
Հ. Խ. Ս. Հ. Կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի՝ վորսորդության
մասին։

Պատճենակաճ հրատարակություն (սպառ.)

ՀՐԱՀԱՆԳ ԱՆՏԱՌԱՅԻՑ ՓԱՅՏԵՂԵՆ ԲԱՅ ԹՈՂՆԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

Եջ 27.

Փայտեղեն բաց թողնելու կարգը.—Բաց թողնվելիք փայ-
տեղենի սպառման կարգը.—Կանոններ փայտեղենի հաշվառ-
ման ձևերի ընտրության.—Կանոններ քանակի հաշվառման
պատրաստած փայտանյութերը դարսելու և չափելու համար.—
Կանոններ անտառային թերի վաճառման աճուրդի համար։

Պատճենակաճ հրատարակություն (սպառ.)

ՅԱՆՏԱՅԻ

ԽՈՐՀՐԴԱՎՈՐ ՏՐՏՈՒՆՁՆԵՐ

Եջ 24, գինը՝ 15 կոպ.։

Ձմեռ ժամանակ գոմում կապած տավարը լեզու է առնում
և խոսում։ Յեզներն ու կովերը տրտնջում են, թե տերը լավ
չի խնամում իրենց, սոված է պահում, քորը չի բժշկում և այլն։

Այդ տրտնջները տիրոջ ափանջին են հասնում։ Ու թե
ինչ ոգուտ է ստանում, յերբ սկսում է լավ խնամել, բազում
տալ, գոմը տաք պահել։

Այս գրքույկն արժանացել է ՀԿԿ (բ) ԿԿ կից Ս.գրող-
պագագրայի ԿԵՏԵ, ՀԱՆՁՆ, մրցանակի։

№ 35

ԱՐԱՋԻ

Տ Ր Ա Կ Տ Ո Ր Ը

Ագրո - պատվածք, էջ 24, գինը՝ 15 կոպ.

Դանկը գյուղի աչքաթաց չքավորներից էր նա մալ ու յեղ չունի: Բնչ անի. դիմի կուլակ Սահակին: Վնչ, նա չի ուղում կուլակի ճանկն ընկնել: Գյուղ ե գալիս ագրոնումը, չքավորները միանում են և տրակտոր են ձեռք բերում: Տրակտորի գյուղում յերեւել առաջ ե բերում ընդհանուր ցնծություն:

«Տրակտորի» ամենամեծ արժանիք այն է, վոր պատմվածքի մեջ զգացվում ե հարապատություն, պատկերների և գեմքերի ճշտություն...
 «Գ. Կ» № 10

№ 25

Կ. Կ- ՄԵԼ-ՇԱՀՆԱԶԱՐՅԱՆ

ԿՏԱՎԱՏԸ ՅԵՎ ԿԱՆԵՓԸ

էջ 27, գինը՝ 20 կոպ.:

Ինչպիսի հողերում պետք ե ցանել կտավատը.—կտավատի համար հողն ինչպես պիտի մշակել.—Յերբ պետք ե անել կտավատի ցանքը.—Ինչ քանակությամբ ե ինչ խորությամբ պետք ե սերմել.—Սերմի ընտրությունը.—Քաղհանը.—կտավատի վնասատուները.—կտավատի քաղը.—կտավատի կալսելը.—Յողունների կազմը.—Ինչպես են թրջոց դնում կտավատի ցողունները.—Ինչպես են ցոլով փափկացնում.—Ջրով փափկացնելը.—կտավատ քրքրելը.—

Կանեփի ցանքի համար հողի ընտրությունը ե հերկը.—Սերմի ընտրությունը, ցանելն ու խնամքը.—Կանեփի վնասատուները.—Կանեփի քաղը կամ մանելը.—Թրջոց դնելը ե թել հանելը.—Ինչ ե ստացվում կանեփից:

№ 23

Ա. ԴԱՆԵԼԲԵԳ

ԼԱՎ Ե ՈՒՇ, ՔԱՆ ՅԵՐԲԵՐ

Ագրո-պիյես, էջ 24, գինը՝ 20 կոպ.:

Թե ինչպես ե ագրոնոմը գյուղ գնում, կաղմակերպելու կովի ցուցադրական կերակրում: Մի գյուղացի հակառակն ե ասում, վերջում ինչպես ե հաղթում ագրոնոմը ե ցույց տալիս, թե ինչ ոգուտ ե տալիս ցուցադրական դաշտը, նոր մեքենաները ե այլն:

Գյուղական բեմերի համար մի գործողությամբ այս պիյեսը շատ հարմար ե:

№ 14.

Հ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱՏՐԱԿ, ԿՆՔԻՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

էջ 35, գինը՝ 20 կոպ.:

«Ինչը տարի բառակ Պետին
 «Ծառայում եր Կարապետին:
 «Հանգիստ չկար նրա համար,
 «Գիշեր, ցերեկ միշտ միալար
 «Հազար տեսակ գործ եր շինում
 «Ագահ տերը չեր կշտանում...»

Այս գիրքից մի քաղաքացու հալաստանում քաղած է 10,000 ուրիցակ:

№ 31.

Լ. ՍՈՒԲԲՈՏԻՆ

ԿՈՎԻ ԴԱՏԸ

էջ 64, գինը 20 կոպ.:

Այս ագրո-պիյեսում ցույց ե տրված, թե ինչ ոգուտ ե տալիս կովին լավ կերակրելն ու խնամելը: Միևնույն ժամանակ տրվում ե անհրաժեշտ գիտելիքներ կաթնատնտեսությունից:

Ընթերցանության մատչելի էլ յուր ի գյուղատնտեսական խմբակների համար:

Վորպես ագրո-պիյես «Կովի դատը» գյուղական շատ բեմերում ե զրվել:

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՆՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
և
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Եջ 53, գինը՝ 40 կոպ.:

Այս գրքույկը հողվածների ձևով լույս է տեսել և «Գյուղատնտեսական կյանք» ամսագրում: Գրքույկի վերջում գետեղված են Պրոֆինտերնի 3-րդ համագումարի վերջում գյուղատնտեսական պրոլետարիատի և գյուղացիության մասին, նաև արհեստակցական միությունների համահայաստանյան 3-րդ համագումարի բանաձևը՝ ընկ. Հ. Ազատյանի գեղուցման առթիվ, գյուղատնտեսական բանվորների կազմակերպման մասին:

ՅԵՐԵՄՆԵՐՍ ԴԵՊՒ ԳՅՈՒՂ

Եջ 43, գինը՝ 15 կոպ.:

Գրքույկում գետեղված և Անդրկովկասյան Յերկրային Կոմիտեյին կից գումարված համայնակրային խորհրդակցության բանաձևը գյուղացիական հարցի մասին, նաև ընկ. Ս. Շադունցի նախաբանը՝ «Մեր քաղաքականությունը գյուղում» վերնագրով:

ՀԱՎԱՐՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՆՐԱ ՈԳՈՒՏՆԵՐԸ

Եջ 48, գինը՝ 20 կոպ.:

Թույնապահությունից գյուղացին կարող է լավ յեկամուտ ստանալ. — Յեղը վոր լավ լինի, յեկամուտն էլ շատ կլինի. — Ի՞նչպես հավեր կան և վճրոնք են լավ մեղ համար. — Ի՞նչպես պետք է հավերը պահել. — Հավերն ինչո՞վ են ապրում. — Հա-

վերին ի՞նչով կերակրել. — Ի՞նչքան կեր տալ հավերին և ի՞նչպես. — Ինչո՞ւ է հավը ավագ, քարի և նույնիսկ ապակու կտորներ կուլ տալիս. — Ի՞նչպես կերակրել ձուտերին. — Ի՞նչպես թուխս դնել. — Ի՞նչպես են առանց թուխս դնելու ձուտեր ստանում. — Ի՞նչ անել, վոր հավերը չհիվանդանան. — Շատ ոգուտ ստանալու համար ի՞նչպես պիտի ծախել հավն ու ձուռն:

«Շատերն են ինն հեքյաթներում լսել վոսկե ձու տծող հավերի մասին: Մեր սովորական հավերի ձուռն էլ կարելի է վոսկի դարձնել, յեթե մենք ցեղը լավացնենք, սովորենք հավին լավ կերակրել ու խնամել և արտերն կազմենք, թույնապահություն միերքները՝ հավն ու ձուռն լավ գներով ծախելու համար»:

Իսկ դա համար հարկավոր է կարգալ այս գիրքը:

Ա. ՅՐԻԳՈՒՆ

№ 12

ՏԱՍԸ ՊԱՏԳԱՄ ԱՆԱՍՆԱՊԱՀԻՆ

ԵՎ 36, գինը՝ 20 կոպ.

Աշխատեցեք կազմակերպված, վրոշ ծրագրով. — Յեթե կերն ապահով ե, մթերքների սպառումը կազմակերպեցեք կոոպերատիվ հիմունքով. — Ցեղական անասուն ջոկեցեք ըստ սպասվածությունների և վոշ ըստ գույների. — Միացեք և կազմակերպեցեք հասարակական անասնաբուժարաններ. — Գոմը լուսավոր պիտի լինի. — Անցեք անասունների աշնանը ծնելուն. — Վրոքան կարելի և շատ անասուն պահեք և պաշտպանեցեք մատղաշներին. — Կազմակերպեք անասնապահական միություններ. — Անասուններին քաշով կերակրեք. — Գիտություն ձեռք բերեք:

«Տաք պահամբ» անասնապահ գյուղացու համար անհրաժեշտ ձեռնարկ ե:

Ով ուզում ե սահմալ տարրական գիտելիքներ անասնապահությունից, պիտի կարդա «Տաք պահամբ»:

Սյա գիրքը լույս ե տեսել յերկարգ հրատարակչությամբ

№ 10.

Կ. ՄԵԼ.-ՇԱՀՆԱԶԱՐՅԱՆ

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Պատկերազարդ, եՎ 36, գինը՝ 20 կոպ.:

Ծխախոտի տեսակները. — Հողի և տեղի ընտրությունը. — Հողը պատրաստելը և պարարտացնելը. — Սերմի ընտրությունը, ցանկում ժամանակը և յեղանակը. — Շիթիլանոցի խնամքը. — Ծխախոտի շիթիլանոցի վնասատուները. — Ցեղը պետք և շիթիլը փոխադրել. — Ծխախոտի ջրելը. — Քաղհանը և հողը փխրացնելը. — Ծախկափնջերի կտրելը և խորթուկների (պիճերի) հեռացնելը. — Տերևների հատուկության ժամանակը և նշանները. — Ծխախոտի քաղելը. — Տերևների տամկացնելը. — Տամկած տերևները հանելու ժամանակը. — Շեղջից հանած տերևները տեսակների բաժանելը և քողի շարելը. — Ծխախոտի չորացնելու շենքը. — Շրջանակները և նրանց վրա տերևներ չորացնելը. — Չորացած տերևների քողերը վերցնելը և նրանց պահպանելը. — Ծխախոտի տեսակավորումն ու կապուկներ շինելը. — Ծխախոտի խմորումը. — Հակեր կապելը:

«... Գրքույկի հեղինակը մեր գյուղատնտեսական զրականությունների մեջ վետերան ե: Մասշեի լեզվով նրան այս անգամ ել հաջողել և ծխախոտի մշակման մասին գործնական խորհուրդներ տալը:

«Գ. Կ.» № 6.

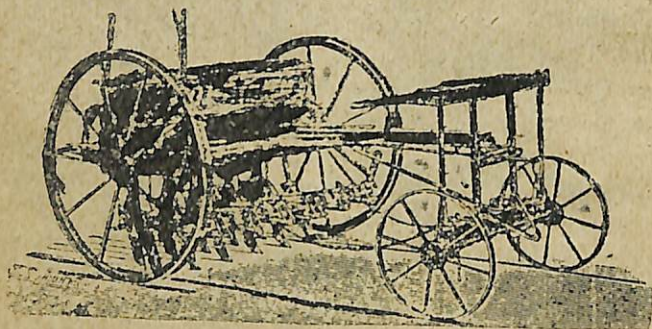

№ 15.

Մ. ԹՈՒՍԱՆՅԱՆ

ՇԱՐՔԱՅԱՆՔԸ և ՆՐԱ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

9 նկարով, էջ 24, գինը՝ 15 կոպ.։
Ի՞նչպես են ցանում մեղանում.—Շաղաքանքի պակասությունները.—Շարքացան մեքենան.—Ի՞նչպես պիտի ստուգել թափվող սերմի քանակը.—Վոր հողերում ի՞նչպես են ցանում շարքացան մեքենայով.—Շարքացան մեքենայի նշանակությունը.—Շարքացան մեքենայի ինչպիսի սպասարկումը պիտի համարենք նպատակահարմար։

«Այս գրքույկը «Գյուղ. Գրադարան»-ի հաջող համարներից է։ Շարքացանքի առավելություններն առանձին գլուխներում բացատրելուց հետո, հեղինակը վերջում ամփոփում է ասածը մի գլխում»։ «Գ. Կ.» № 8.

Յեթե գյուղացին ցանկանում է բարձրացնել իր անասնաբուծությունը, ապա նա պիտի թողնի շաղաքանքը յեզ անցնի օտարացանին։

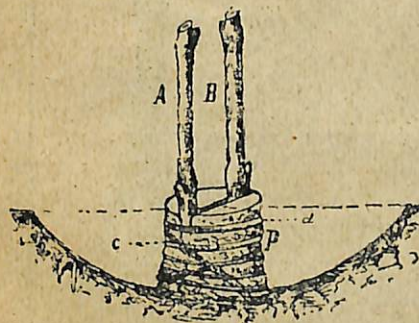
№ 16.

ԻՍ. ՏԵՐ-ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ

ԻՆՉՊԵՍ ՄՇԱԿԵԼ ԽԱՂՈՂԻ ԱՅԳԻՆԵՐԸ

27 նկարով, էջ 52, գինը՝ 35 կոպ.։

Բովանդակություն.—Յերկու խոսք մեր ընթերցողներին.—Հողը.—Սաղողի ալգու դերքը, լույսի և ջերմության նշանակությունը.—Ալգու մշակությունը.—Նախը կամ կորիչը.—Վազի ձևավորումը.—Սմառվա խնամքը.—Ջրելը.—Ցրտահարությունը.—Ի՞նչ անել ցրտահարված ալգիների հետ.—Սաղողի նոր ալգի տնկելը.—Պատվաստումը.—Սաղողի վազի հիվանդությունները և նրանց դեմ կռվելու միջոցները։

«Գրքույկի նպատակն է խաղողի ալգու մշակության նոր ձևերին ծանոթացնել ալգագործ գյուղացիներին։
«... Արդ՝ գյուղացիների լաշն ուշադրության ենք հանձնարարում այս գրքույկը, մանավանդ փոր մատչելի լինելուն հենց այս գլխից հաջող տարածման գրավականն է...»

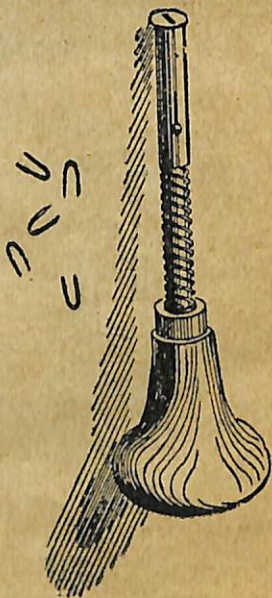
«Գ. Կ.», № 10.

Մ. ԽԱՆՁԱԴՅԱՆ

ՄԵՂՎԱՔՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ

Պատկերազարդ, և՛ 88, գինը՝ 60 կոպ.:

ԲՈՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.— Մեղվի ընտանիքը.— Մայր.— Բան-
վոր մեղու.— Բոռ.— Մոմեղեն կառուցվածքներ.— Մեղր.— Ծաղ-
կափռչի.— Ակնամոմ.— Ջուր.— Մեղվանոցի տեղի ընտրությունը
և փեթակների դասավորությունը.— Բթոց և շրջանակավոր
փեթակ.— Ի՞նչպես փոխադրել մեղվի ընտանիքը քթոցից շրջա-
նակավոր փեթակի մեջ: Մեղվապահական գործիքներ.— Ի՞նչ
պայմաններ են պետք, վոր մեղվի ընտանիքը կանոնավոր
զարգանա.— Մեղուներին դուրս դնելը.— Դարակների մաքրե-
լը.— Թռուցիկ զննություն:— Հիմնական զննություն.— Մեղվա-
պահի որագիւրը.— Անկանոն և հնացած
հացերի փոխելը.— Պաշարի լրացումը.—
Շրջանակների միջի տարածությունը.—
Մեղուների գոգությունը և նրա առաջն
սունելու միջոցները.— Անմայր ընտանի-
քին մայր տալը.— Անմայր ընտանիքների
միացումը.— Թույլ ընտանիքների խնամքը.— Վերքան հաճախ
պիտի բանալ փեթակները.— Գարնան առաջին բերքը.— Բների
աստիճանական լայնացումը.— Վոր-
դի արագ զարգացումը և մորը ձու
գնելու տեղ տալը.— Արհեստական
կերպով մայրեր հանելը.— Ի՞նչպես
պետք է մայրաբջիջն ընտանիքին
տալ.— Ի՞նչպես կազմել նուկլեոսներ
պահեստի մայրերի համար.— Ի՞նչպես
մայր տալ բոսածու մեղուներով ըն-
տանիքին. Կերի պահանջն ամառվա
սկզբին.— Շահագիտական կերակը-
րում.— Արհեստական ձագ.— Ձագ
տալու տեղը.— Գլխավոր բերք.—
Մեղրահաց, թե՛ ծոր.— Յերկրորդ վեր-
նահարկ դնելը.— Մեղր քամելը.—
Մեղրաբերքի վերջը.— Ի՞նչպես պիտի
պահել մեղրահացերը.— Մեղրի ա-
մաններ.— Գլխավոր բերքից հետո
կատարելիք աշխատանքները.— Մոմ

հալելը.— Մեղուների ձմերիւր.— Մեղուները
դժւար պիտի ձմեռեն, թե՛ ներսը.— Մեղու-
ների հիվանդությունները (փորլուծություն,
վորդերի մահացում, փտախտ).— Ի՞նչպես և
առաջ գալիս փտախտը և ի՞նչպես ե տարած-
վում.— Ի՞նչպես պիտի կովել փտախտի
դեմ.— Ի՞նչպես պիտի կատարել ախտահա-
նությունը.— Մեղուների թշնամիները.—
Մեղուների դերը բույսերի բեղմնավորման
մեջ.— Մի քանի խոսք գյուղացի մեղվա-
պահներին:

Այս գիրքը անհրաժեշտ ձեռնարկ և
բոլոր մեղվապահների համար:

№ 32

Կ. Կ. ՄԵԼ-ՇԱՆՆԱՐՅԱՆ

ՏԻԶԿԱՆՔ (գեղագրական)

Ե՛ջ 16, գինը՝ 5 կոպ.:

Տիգկանքի մշակության հարմար վայրը.— Ի՞նչ ոգուտ
կարող է տալ տիգկանքի և ինչի՞ աւար և մշակվում.— Տիգ-
կանքի մշակությունը մեղանում.— Հողը և նրա մշակու-
թյունը.— Յերը և ի՞նչպես պետք է սերմել տիգկանքի.— Հողի
պարարտացումը.— Վեր բույսերից հետո և տիգկանքի լավ
բերք տալիս.— Սերմելը.— Տիգկանքի խնամքը.— Ջրելը.— Հա-
սունանալն ու քաղը.— Ի՞նչպես բաժանել սերմը կնդուղներից.—
Մի դեպքում տիգկանքի մշակության ծախքն ու ոգուտը:

Տիգկանքի մի գեսյահիքը ծախք է պահանջում 104 ո.
յեւ թալիս է մրցել 300 ուրբու ոգուտ:

№ 28

Ա. ՏՐԻՖՈՆՈՎ

ԻՆՉՈՒ ՊԵՏԻ Ե ՅԵԼԸ ՇՈՒՏ ԱՆԵԼ

Ե՛ջ 24, գինը՝ 15 կոպ.:

Բույսի սնունդը.— Հողի պարարեցության բարձրացումը
մեղանից և կախված.— Յելի այժմյան մշակումը և նրա պակա-
սավոր կողմերը.— Շուտ արած և գոմաղբով չպարարտացրած
ցելը.— Շուտ արած և գոմաղբով չպարարտացրած ցելերը յե-
րաշտ տարիներին.— Գոմաղբով պարարտացրած ցելը.— Ի՞նչպես
մշակել ցելը.— Յելի համար տարվա խնամքը.— Անփութիւն:
«Այս բրոշյուրը, վոր փոխադրված է ուսերենի 4-րդ հրա-»

տարակույթյունից, հրահանգների տպավորութիւնն և թողնում՝ թե ինչպես և ինչու ցելը պետք է շուտ անել, ինչպես պետք է խնամել: Կարող ե ծառայել իրեն ուղեցույց մեր գյուղացու համար, և ինքնին հասկանալի յի նրա ոգտակարութիւնը, մանավանդ վոր կան թվական տվյալներ, վորոնք կոնկրետ կերպով ապացուցում են ցելը շուտ անելու և պարարտացնելու ոգուտները:

«...Թարգմանութիւնը կատարված է խնամքով, տիպը մաքուր է և զինն ել թանգ չէ»:

«Մարտակոչ» № 138 (998)

№ 30

Ա. ԲԱԿՈՒՆՑ

ԿԱՐՏՈՅԵԼԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Եջ 34, գինը՝ 20 կոպ.:

Յերկու խոտք.— Հողը պարարտացնելը.— Սերմացուն.— Սերմելը և բուսկը լցնելը.— Ջրելը.— Կարտոֆիլի բերքը ժողովելը և պահելը.— Կարտոֆիլի «շախկա» հիվանդութիւնը.— Ի՞նչ ոգուտ կարելի է ստանալ կարտոֆիլի ցողուններից ու պալարներից:

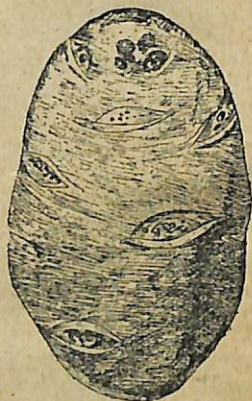

«Այս գիրքը շատ կարեւոր է մեր այն շրջանների համար, ուր կարտոֆիլ են ցանում գյուղացիները:

«Շատերին թվում է, թե կարտոֆիլ ցանելը մի առանձին շնորհք չի պահանջում, դրա համար ել ուշադրութիւն չեն դարձնում»:

«... Այս գրքույկը շատ ոգտակար է և մենք կցանկանայինք, վոր նա լայն կերպով տարածվեր մեր բոլոր շրջաններում...

«Մաճկալ» № 46, 1926 թ.

№ 29

Ա. ԲԱԿՈՒՆՑ

ԳԱԼՈՒՍՏԻ ՎԻԿԸ

Ագրո-պատվածք, Էջ 19, գինը՝ 15 կոպ.:

«... Գոտպարենց Գալուստը մի չքավոր գյուղացի է: Յեվ անս մի որ գյուղն է գալիս մի ագրոնոմ, վորը քարերին ու ապահովների կպած գյուղացոց բացատրում է, թե ինչպես նրանք կարող են իրենց տընտեսութիւնը բարեկարգել...

«... Ժողովը վորոշում է Գալուստին քաղաք ուղարկել... Գալուստը գնում է և վերադարձին 2 փութ վիկի սերմ է բերում: Վիկը չափազանց արդյունավետ խոտաբույս է, ավելի արդյունավետ, քան ցորենը: Գյուղի հետադեմ և կուլակ Ռուս-

տամ աղերը պրովակացիա է սարքում թե, Գալուստի և թե նրա ցանած վիկի շուրջը: Բայց անոգուտ. վիկը աճում է: Հնձում է Գալուստը ուրախ-ուրախ և խուրձերը կրում տուն:

«Գրվածքը կարգացվում է մեծ հաճույքով ու հետաքրքրութիւնով: Այսպիսի գեղարվեստական կոլորիտով գրված ագիտակաները շատ չափնադատեալ են մեր գյուղացիութեան համար: Տիպը մաքուր է, լավ թղթի վրա. գինը թանգ չէ»...

«Մարտակոչ» № 136 (995)

№ 37

ԽՆԿՈՒՄԵՐ

ԳՅՈՒՂԱՅՈՒՄ—ԱՆԱՍՆԱԲՈՒՅԾԸ ՅԵՎ ԻՐ ԱԳՐՈՉՐՈՒՅՑԸ

ԵՋ 31, գինը՝ 20 կոպ.:

«Խնկո-Ապոր այս չափածո գրվածքը բավական պարզ, գեղ-
ղեցիկ ու կոկիկ լեզվով է գրած և մատչելի մեր գյուղացիա-
կան լայն մասսաների համար:

Հեղինակը գյուղատնտեսին զավառական գործկոմից տա-
նուց է մեր գյուղերից մեկը: Գյուղատնտեսը խոսում է այն
թերությունների մասին, վոր մինչև այժմ յեղիլ են գյուղա-
ցու անասնաբուծության մեջ...

«Խորհուրդ ենք տալիս մեր բոլոր գրագետ գյուղացիներին,
խրճիթվարներին և անասնաբուծներին ձեռք բերելու այս եփան
գրքույկը և ընթերցանության նյութ դարձնել:

«Խորհ. Հայաստան», № 378, 1926

«Խնկո-Ապոր այս գիրքը մի լավ նվեր է մեր գյուղական
ուղաներին, այնտեղից դուրս քշելու համար «Շահ Իսմայիլին»
և նման հեքյաթներին: Այս գիրքը լավ բարեկամն է մեր վե-
րածնված գյուղացուն: Պետք է կարդալ այն, պետք է տարա-
ծել»:

«Մաճկալ», № 96, 1926

№ 13

Խ. ՅԵՐԻՑՅԱՆ

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ, ԹԵ՞ ԿՈՈՊԵՐԱՏԻՎ ԿԱԹՆԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՋ 20 գինը՝ 10 կոպ.:

Մեր ժողովուրդը շատ հին կաթնատնտես է.—Այդ վարպե-
տությունից մեր ժողովուրդն ոգուտ էի ստանում.—Ի՞նչն է
դրա պատճառը.—Բայց ինչո՞ւ յեղրոպացիք կաթնատնտեսու-
թյունից շատ ոգուտ են ստանում.—Կարո՞ղ են մեր գյուղացիք
եղ նրանց նման ոգուովել.—Վերն է մեր գյուղացու այդ արհես-
տի պակասությունները.—Ինչո՞ւ կաթը տաշտում փռելով շատ
արաժան չենք ստանում.—Վերոնք են կատարելագործված ձևի
առավելությունները.—Տաշտի և սերղատի տարբերությունը.—
Բացի սերղատից հարկավոր են նաև ուրիշ գործիքներ.—Կա-
րո՞ղ է այս ամենը մի անհատ զլուխ բերել.—Փրկությունը
ընկերության մեջ է.—Ի՞նչպես են շահագործում գյուղացուն
սերղատի միջոցով.—Ինչո՞ւ ձեռնառու է ընկերությունը.—Ի՞նչ է
շահում ընկերության ամեն մի անդամը:

№ 38

Ի. ՏԵՐ-ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ

ԳՈՄԱՂԲԸ

ԵՋ 26, գինը՝ 15 կոպ.:

Ինչո՞ւ համար պետք է պարարտացնել հողը.—Ի՞նչ սննդա-
բար նյութերի կարիք ունեն բույսերը.—Ի՞նչ նյութերից է բաղ-
կացած գոմաղը և ի՞նչ հատկություններ ունի նա.—Գոմաղրի
տեսակները.—Ի՞նչպես պահենք գոմը, վոր նրա սննդատու
նյութերը չկորչեն.—Վերտեղ պետք է պահել գոմաղը.—Ի՞նչ-
պես պետք է պահել գոմաղը աղբանոցում.—Գոմաղրի դաշտ
տանելը.—Ի՞նչ արդյունքներ է տալիս գոմաղը պարարտա-
ցրած հողը:

1927 թ. ԼՈՒՅՍ ԵՆ ՏԵՍՆԵԼՈՒ

1. Հողաշինարարության 2 գիրք
2. Անտառագիտություն 2 »
3. Անասնաբուծություն 2 »
4. Զրային տնտեսություն 1 »
5. Գյուղատնտես. կոոպերացիա 2 »
6. Դաշտային կուլտուրաներ 4 »
7. Անասնապահություն 2 »
8. Այգեգործութ. և պտղարուծ. 2 »
9. Բանջարաբուծություն 1 »
10. Հողի մշակություն 2 »
11. Հողի պարարտացում 1 »
12. Մեղվաբուծություն 1 »

Հրատարակվելու յեն **ՖԵՐԿՈՒ ԳԻՐԳ** Հայաստանի 1926 թ. գյուղատնտեսական ուսումնասիրության նյութերից.

Նաև պլակատներ, հժանագին գրքույկներ (3—5 կ.) գյուղատնտեսական զանազան ճյուղերից:

ՏՐՎՈՒՄ Ե ԱՆՎՃԱՐ

0019666

201 3

3240

